

Aivojen valtimo-laskimo epämuodostuman embolisaatio eli av-malformaation embolisaatio

Olette tulossa aivojen verisuonitoimenpiteeseen. Toimenpide vaatii sekä esivalmisteluja että jälkihoitoa ja siksi teille on varattu paikka myös vuodeosastolle.

Mikä on AV-malformaation embolisaatio ja mikä on sen tarkoitus?

Arteriovenoosi- eli AV-malformaatio on synnynnäinen valtimoiden ja laskimoiden välinen verisuoniepämuodostuma, joka saattaa aiheuttaa muun muassa aivoverenvuodon, päänsärkyä, näköhäiriöitä ja epileptisiä kohtauksia.

Av-malformaatiota voidaan hoitaa leikkauksella, sädehoidolla (gammaveitsi) ja av-malformaation embolisaatiolla. Av-malformaation embolisaatio on toimenpide, jossa verisuoniepämuodostuman suonet tukitaan kudossiiman tai platinakierukoiden (coilien) avulla ja estetään näin veren virtaus epämuodostumaan.

Miten valmistaudutte toimenpiteeseen?

Saavutte sairaalaan toimenpidepäivän aamuna. Toimenpidettä varten otetaan verikokeita.

- Antikoagulanttilääkitys (Marevan) pyritään mahdollisuuksien mukaan tauottamaan niin, että INR-arvo olisi enintään 2,0. Potilaat, joilla on sydämen keinoläppä tai muu ehdoton syy, eivät pidä taukoa Marevan-lääkityksessä. Kaikki muut lääkkeet saa ottaa entiseen tapaan riittävän nestemäärän kanssa.
- Metformiini-lääkitystä ei oteta toimenpidepäivänä. Muut lääkkeet saatte ottaa entiseen tapaan pienen vesitilkkan kanssa.
- Toimenpidepäivän aamusta teidän tulee olla ravinnotta.
- Tupakan ja muiden nikotiinivalmisteiden käyttö on kiellettyä 24 tuntia ennen toimenpidettä, koska se aiheuttaa verisuonten supistumista ja voi johtaa toimenpiteen epäonnistumiseen!
- Korut tulee riisua toimenpiteen ajaksi tutkittavalta alueelta.
- Toimenpide tehdään yleensä reisivaltimon kautta, siksi nivustaipeiden iholla ei saa olla punoitusta tai ihottumaa tulehdusvaaran vuoksi.
- Toimenpide tehdään röntgensäteitä apuna käyttäen, tämän vuoksi mahdollinen raskaus on selvitettävä ennen tutkimusta. Myös tiedossa olevasta varjoaineallergiasta ja munuaisten vajaatoiminnasta on kerrottava etukäteen.

Miten toimenpide tehdään?

Toimenpiteen suorittaa röntgenlääkäri ja kaksi röntgenhoitajaa. Kuvauksen aikana olette kuvauspöydällä selin makuulla liikkumatta. Tutkimus tehdään paikallispuudutuksessa tai nukutuksessa.

Reisivaltimon kautta viedään kuvattavalle alueelle ohut muoviletku eli katetri, jonka kautta ruiskutetaan varjoainetta ja samalla otetaan röntgenkuvia. Kuvauksen jälkeen hoidettavaan/tutkittavaan suoneen viedään ohut muoviletku. Tämän jälkeen hoidettavalle alueelle ruiskutetaan embolisaatioaine.

Toimenpide ei ole riskitön. Riskit ovat samankaltaiset kuin avoimessa leikkauksessa eli aivoverenvuoto tai -veritulppa ja näiden seurauksena halvaus tai muut neurologiset puutosoireet ovat mahdollisia.

Verisuonissa ei ole tuntoaistia, joten katetrin liikuttaminen verisuonessa ei tuota kipua, mutta varjoaineen ruiskutus tuntuu lämmön tunteena ja mahdolliset valoilmiot johtuvat varjoaineesta. Toimenpiteen aikana voi esiintyä esimerkiksi päänsärkyä, pahoinvointia tai puutumista, joita voidaan lievittää lääkityksellä.

Miten kauan toimenpide kestää?

Toimenpide kestää 2–4 tuntia. Verisuoniepämuodostuman koko vaikuttaa toimenpidekertojen lukumäärään. Yleensä embolisaatio joudutaan toistamaan ja mahdollisesti myöhemmin leikkaamaan.

Mitä toimenpiteen jälkeen?

- Toimenpiteen jälkeen katetri poistetaan ja pistokohta suljetaan. Vuodelepo toimenpiteen jälkeen on 2–7 tuntia. Mikäli ette jaksaa maata selällänne, hoitajat auttavat teidät toiseen asentoon. Pään kohottaminen ja jalkojen nosto ovat kiellettyjä. Toimenpiteen jälkeen saa syödä ja juoda normaalisti, mikäli ei ole muita rajoituksia.
- Embolisaation jälkeen sairaalassaoloaika on noin 1–2 vuorokautta ja työhön paluu on mahdollista noin kolmen vuorokauden kuluttua voinnistanne ja työnne laadusta riippuen.
- Kotona pistokohtaa tulee varoa noin viikon ajan. On syytä välttää suurempia ponnisteluja, saunomista ja lämpimiä kylpyjä. Kotiin lähtiessä saatte osastolta tarkemmat jälkihoito-ohjeet. Valtimopunktion jälkihoito-ohje löytyy <https://hoito-ohjeet.fi/Ohjepankki/VSSH/Valtimopunktion%20j%C3%A4lkihoito-ohje.pdf>
- Jos Teillä ilmenee jotain vaivoja toimenpiteen jälkeen, ottakaa yhteys teitä hoitaneelle neurokirurgiselle vuodeosastolle.

Mistä saatte kuulla tutkimustuloksista?

Lähettävä poliklinikka tai osasto huolehtii tutkimustulosten kertomisesta.

